

Lista postulatów

Stop kobietobójstwom!

Skutecznie przeciw
morderstwom kobiet* oraz
dziewcząt* w Unii Europejskiej

Spis treści

Stan faktyczny	04
Problemy związane ze zwalczaniem kobietobójstwa	05
Zalecenia	06

Materiał powstał przede wszystkim dzięki:

DaMigra e.V.
(Niemcy)

W kooperacji z:

Ekmek ve gül
(Turcja)

UMAR - União de Mulheres
Alternativa e Resposta
(Portugalia)

Pangea Reama
(Włochy)

Research Centre of Women's Affairs
(Grecja)

Femicide Observation Center (Niemcy)

University of Ljubljana
FACULTY OF ARTS
1 0 0

Dr. Jasna Podreka
University of Ljubljana
(Słowenia)

KADINMECLİSLERİ

(Turcja)

PATENT Association
(Węgry)

Dr. Monika Schröttle,
Koordinatorin des European
Observatory on Femicide
(Niemcy)

Wskazówka dotycząca pisowni uwzględniającej kwestie genderowe (z ang. *gender-sensitive*)

Stowarzyszenie DaMigra e. V. jest organizacją od oraz dla migrantek*, kierującą się myślą interseksjonalno-feministyczną. Z tego powodu użyta w poniższym materiale pisownia uwzględnia wrażliwość na kwestie genderowe poprzez użycie gwiazdki. Zabieg ten ma na celu odejście od dwupodziału płci („żeńskej“ i „męskiej“), a także ma symbolizować faktyczną różnorodność płciową. Oferty stowarzyszenia DaMigra e. V. są kierowane do kobiet*. Obejmuje to wszystkie osoby, które się jako kobiety określają, i/lub jako takie doznają doświadczeń w społeczeństwie.

Stan faktyczny

Według statystyk Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przystępczości (*United Nations Office Drugs and Crime*) 137 kobiet* oraz dziewcząt* dziennie na całym świecie pada ofiarą zabójstwa względu na płeć¹ dokonanego przez członka własnej rodziny lub byłego partnera. Jest to około 50.000 ofiar rocznie.²

Liczby te – zbliżone do liczby ofiar syryjskiej wojny domowej, tj. 40 000 ofiar śmiertelnych w pierwszych 20 miesiącach wojny – są przerażające i odzwierciedlają problem, który dotyka cały świat. Należy jednak pamiętać, iż nieujawnione liczby przypadków zabójstw kobiet* i dziewcząt* na całym świecie są znacznie wyższe, a spowodowane jest to brakiem systematycznego gromadzenia danych rządowych, które szczegółowo rejestrowałyby relacje między kobietami* czy dziewczętami* dotkniętymi przemocą a sprawcami*, a także motywami zabójstw ze względu na płeć.

Kobietobójstwa, tj. morderstwa kobiet* i dziewcząt* z powodu ich płci³, opisane również w „Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec

kobiet i przemocy domowej“, czyli tzw. konwencji stambulskiej, mają wiele twarzy.

Kobiety* i dziewczęta* są ofiarami różnych form przemocy: spowodowanie śmierci związane z ucieczką, pracą seksualną, okaleczaniem narządów płciowych, przestępczością zorganizowaną, handlem narkotykami i ludźmi, w wyniku przemocy ze strony (byłych) partnerów*, poprzez tortury lub samobójstwo w wyniku przemocy psychicznej, a także zabójstwa kobiet* i dziewcząt* w imię przyjętego "honoru", jako zabójstwa ze względu na ich orientację seksualną i/lub tożsamość płciową itp.

Kobietobójstwa nie są pojedynczymi przypadkami ani sprawami prywatnymi. Jest to problem ogólnoswiatowy, dotyczący całego społeczeństwa, które opiera się na rozpowszechnianych obrazach płci, jak i na patriarchalnych strukturach władzy.

Silny wzrost ruchów ekstremistycznych i rasistowskich w ostatnich latach stanowi dodatkowe globalne zagrożenie dla integralności kobiet* i dziewcząt*. Prawicowe ruchy ekstremistyczne, antyfeministyczne czy religijne ruchy fundamentalistyczne, wszystkie one mają wspólną postawę cechującą się wrogim nastawieniem do kobiet* i dziewcząt*. Te codzienne, strukturalne, antyfeministyczne i rasistowskie głosy mają również ogromny wpływ na postrzeganie i bezpieczeństwo społeczności LGBTQI.

¹ United Nations Drugs and Crime (2019) "Global Study on Homicide: Gender-related killing of women and girls, Vienna", Str. 10, Link:

https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/Booklet_5.pdf (Dostęp: 15.07.2020).

² Dane pochodzą ze sprawozdania "Combating violence against women" (Zwalczanie przemocy wobec kobiet* i dziewcząt* Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OSZE), link: <https://www.osce.org/files/f/documents/e/2/286336.pdf> (Dostęp: 02.11.2020).

³ United Nations Economic and Social Council (2013) "Vienna Declaration on Femicide", link: https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/CCPCJ_Sessions/CCPCJ_22/_E-CN15-2013-NGO1/E-CN15-2013-NGO1_E.pdf (Dostęp: 10.09.2020):

"Recognizing that femicide is the killing of women and girls because of their gender, which can take the form of, inter alia: (1) the murder of women as a result of intimate partner violence; (2) the torture and misogynist slaying of women (3) killing of women and girls in the name of "honour"; (5) targeted killing of women and girls in the context of armed conflict; (5) dowry-related killings of women; (6) killing of women and girls because of their sexual orientation and gender identity; (7) the killing of aboriginal and indigenous women and girls because of their gender; (8) female infanticide and gender-based sex selection foeticide; (9) genital mutilation related deaths; (10) accusations of witchcraft; and (11) other femicides connected with gangs, organized crime, drug dealers, human trafficking and the proliferation of small arms".

Problemy związane ze zwalczaniem kobietobójstw

Istnieje wiele czynników społecznych, które uniemożliwiają zwalczanie kobietobójstw. Oto pięć najważniejszych:

Brak równości społecznej między kobietami* i mężczyznami*

Dopóki w danym społeczeństwie będą dominować patriarchalne, seksistowskie wizerunki oraz role kobiet*, przedstawiające je jako obiekty, zarówno kobiety*, jak i dziewczęta* będą w dalszym ciągu narażone na powyższe wymienione formy przemocy.

Medialne oraz powszechne użycie języka

Przemoc wobec kobiet* oraz dziewcząt* na tle płciowym jest bagatelizowana w powszechnym użyciu języka jak i w środowisku medialnym oraz społecznym. Jest ona zbyt często sprowadzana do „dramatu rodzinnego“, „zabójstwa honorowego“, „zabójstwa z powodu rozstania“, bądź „zabójstwa z zazdrości“. Utrudnia to identyfikację kobietobójstw, jak i kompleksowe zwalczanie tych morderstw i aktów przemocy.

(Nie)używanie pojęcia kobietobójstwa oraz brak strategii na płaszczyźnie krajowej jak i europejskiej

Nie istnieje ogólnie obowiązująca definicja „kobietobójstwa“, a co za tym idzie, liczba takich przypadków nie może być precyzyjnie określona. Konsekwencją tego jest fakt, że problem ten nie może być postrzegany w całej jego okazałości. Poza tym nie istnieje żadna ogólnoeuropejska strategia zwalczania kobietobójstw. Rozwiązania komunalne, regionalne oraz krajowe można porównać do swoistej mozaiki. Brakuje również ogólnej strategii w skali europejskiej.

Brak świadomości wymiaru szkód gospodarczych

Kobietobójstwa oraz przemoc ze względu na płeć powodują również ogromne skutki ekonomiczne. Rada Europejska szacuje szkody, które wynikają z samej przemocy domowej, na 555€ na mieszkańca*⁴ rocznie.

Niewystarczające wdrożenie instrumentów służących do zwalczania wszelkich form przemocy wobec kobiet* i dziewcząt*

Głównym zadaniem „Konwencji Rady Europy w sprawie prewencji i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej“, tzw. konwencji stambulskiej, jest zapobieganie wszelkiej przemocy wobec kobiet*. Ponadto ma ona na celu ochronę dotkniętych nią kobiet* i dziewcząt*, przyczynienie się do wyeliminowania wszelkich form dyskryminacji oraz stworzenie ram zapewniających ochronę i wsparcie dla kobiet* dotkniętych przemocą oraz ściganie sprawców* za pomocą kompleksowych środków politycznych i nie tylko. Wdrożenie tych instrumentów dotyczących praw kobiet* i dziewcząt* stanowi istotny element walki z kobietobójstwem.

⁴ Council of Europe (2016): Handbook for parliamentarians. Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (Istanbul Convention), Str. 16

<http://www.assembly.coe.int/LifeRay/EGA/WomenFFViolence/HandbookParliamentarians-EN.pdf> [12.11.2020]

Zalecenia

My, organizacje broniące praw kobiet* i dziewcząt* z różnych krajów UE, zalecamy, aby w celu powstrzymania kobietobójstw w Unii Europejskiej koniecznie wprowadzić do prawa następujące środki, zawarte w konwencji stambulskiej:

A. Konieczne jest zaangażowanie organizacji praw kobiet* i dziewcząt* w reprezentowanie ich interesów, w procesy decyzyjne, oraz opracowywanie środków mających na celu skuteczne wdrożenie konwencji stambulskiej

Organizacje dla kobiet* oraz dziewcząt* oferują dotkniętym, bądź zagrożonym przemocą kobietom* i dziewczętom* schronienie, a także pomoc i wsparcie, dzięki czemu znają ich potrzeby najlepiej.

- Istnieje potrzeba bezpiecznego wsparcia finansowego ze strony UE oraz uznanie współpracy z organizacjami praw kobiet* i dziewcząt* w celu wzmocnienia praktyk zapobiegania i interwencji w walce z kobietobójstwem. (Art. 9)

B. Konieczne jest, aby rząd systematycznie zbierał dane dotyczące kobietobójstw, informował o nich, a także uczulał na ten temat.

Długofalowa walka przeciw kobietobójstwom jest możliwa wyłącznie wtedy, kiedy motywy czynów będą analizowane oraz nazywane z perspektywy intersekcjonalnej. W tym celu potrzebujemy regularnych informacji na temat różnych form przemocy wobec kobiet* i dziewcząt*. Dostęp do nich powinien być wsparty poprzez środki państwowe, finansowe i osobiste.

- Potrzebna jest jednolita definicja kobietobójstwa o szerokim zasięgu oraz jasne określenie grup

ofiar.

- Istnieje potrzeba zwiększenia zasobów finansowych i ludzkich w celu zapobiegania i zwalczania wszelkich form przemocy wobec kobiet* i dziewcząt* wymienionych w konwencji stambulskiej, w tym przemocy w Internecie! (Art. 8)
- Istnieje potrzeba systematycznego i państwowego gromadzenia danych przez wszystkie władze oraz między- i transdyscyplinarnych badań nad motywami przemocy w celu zapewnienia skutecznej ochrony i wsparcia dla kobiet* i dziewcząt* dotkniętych przemocą. (Art. 11)
- Domagamy się zaprzestania kulturalizacji, etniczacji i prywatyzacji kobietobójstw w użyciu języka – zarówno ogólnym, jak i medialnym –, oraz uznania morderstw kobiet* i dziewcząt* za kobietobójstwa! (Art. 42)

C. Domagamy się środków ochrony uwzględniających kwestie różnorodności oraz płci we wszystkich obszarach społeczeństwa.

Jednym z podstawowych sposobów walki z kobietobójstwami jest zapobieganie przemocy. Wymaga to podnoszenia świadomości na temat kwestii różnorodności i płci, a do tego szkoleń, edukacji i rozwoju zawodowego we wszystkich obszarach.

- -Istnieje potrzeba większej liczby intersekcjonalnych kampanii uświadamiających przeciwko nienawiści do kobiet* i dziewcząt* oraz na rzecz ich praw. (Art. 13). Efekty tych kampanii muszą być ewaluowane.
- W szkołach należy podnosić świadomość w kwestii różnorodności oraz płci, za pomocą odpowiednich podręczników oraz ciała pedagogicznego. (Art.14)

- Istnieje zapotrzebowanie na wyszkolony pod kątem psychologicznym, wielojęzyczny, a także wrażliwy na kwestie różnorodności i płci personel, który podejmowałby decyzje w sprawie wniosków o nadanie statusu uchodźcy w związku z doświadczeniami związanymi z przemocą, a także, który towarzyszyłby w procedurach (np. policjanci i policjantki, tłumacze i tłumaczki, pracownicy socjalni, personel służby zdrowia, tłumacze i tłumaczki ustni/e). (Art. 15)
- W przypadku każdej formy przemocy wobec kobiet* i dziewcząt* potrzebne są uwzględniające różnorodność programy opieki lekarskiej. (Art.16)
- Potrzebne są mechanizmy monitorowania języka używanego w mediach, uwzględniające świadomość kwestii różnorodności i płci oraz karanie za wypowiedzi zagrażające i zawstydzające kobiety* i dziewczęta*, w tym te na platformach mediów społecznościowych! (Art.17)
- Potrzebne są środki dostosowane do różnych potrzeb zdrowotnych kobiet* i dziewcząt* ze szczególnym uwzględnieniem leczenia i wspierania zdrowia psychicznego. (art. 22)
- Potrzebna jest wystarczająca liczba wolnych od dyskryminacji schronisk dla wszystkich kobiet* i dziewcząt*. (art. 23).
- Istnieje potrzeba pilnego uchwalenia środków ustawodawczych w celu stworzenia odpowiednich schronisk, zapewniających odpowiednie traktowanie, wsparcie i ochronę wszystkim kobietom* i dziewczętom* o szczególnych potrzebach (np. kobietom* niepełnosprawnym i starszym) dotkniętym przemocą. (Art. 23)
- Potrzebny jest lepszy dostęp do informacji na temat form przemocy na tle płciowym poprzez wielojęzyczną, całodobową infolinię (24/7)!
- Dzieci i młodzież, które są ofiarami przemocy, muszą mieć możliwość brania udziału w przesłuchaniu w postępowaniu sądowym dotyczącym ich samych, aby zapewnić bezpieczeństwo im i ich matkom. (Art. 26)
- W postępowaniu rozwodowym należy zadbać o specjalne środki ochronne. W szczególności należy ocenić ryzyko w kontekście prawa do kontaktów z dzieckiem oraz opieki nad nim. Należy prawnie uznać, że te ostatnie nie mogą szkodzić ani dzieciom, ani ofiarom. Prawo do opieki nad dzieckiem i prawo do odwiedzin powinno być dostosowane do konkretnej sytuacji ofiary i pomagać w zapobieganiu ponownych czynów lub kobietobójstw. (Art. 31)
- W wyniku zbrodni przeciwko matkom wiele dzieci zostaje osieroconych. Utrata matki, szczególnie gdy jest spowodowana przez inną osobę, stanowiącą punkt odniesienia, ma katastrofalne skutki. W tym sensie kluczowe znaczenie ma zapewnienie stałego, ustrukturyzowanego i specjalistycznego wsparcia i towarzyszenia dzieciom, które są ofiarami kobietobójstwa, a w szczególności dzieciom osieroconym.

D. Domagamy się kompleksowych środków wsparcia dla osób potrzebujących ochrony!

Skuteczne działania przeciw kobietobójstwom obejmują natychmiastowe wsparcie dla kobiet* i dziewcząt*, które doświadczyły przemocy, tak aby mogły natychmiast uciec, czy to od swojego stosującego przemoc partnera czy od rodziny. Kompleksowy program usług wsparcia wymaga zarówno wielojęzyczności, jak i zasobów audiowizualnych w celu zapewnienia komunikacji bez barier.

- Potrzebny jest dobry dostęp do niedyskryminujących struktur wsparcia oraz ośrodków pomocy, w tym poradni (również na wsiach), schronisk oraz organy ścigania. (Art. 18)
- Potrzebne są specjalistyczne, dostępne w różnych językach oferty pomocy uwzględniające świadomość kwestii różnorodności, zwłaszcza psychoterapie dla osób poszukujących ochrony. (Art.22)

- W celu zapobiegania kobietobójstwom, ofiary przemocy lub osoby zagrożone powinny mieć możliwość zmiany nazwiska oraz numeru ubezpieczenia społecznego.
- Należy zapewnić równość i bezpieczny udział kobiet* w rynku pracy. Niezależność ekonomiczna jest decydującym czynnikiem w walce z kobietobójstwem* i przemocą wobec kobiet*. (Art. 18)
- Domagamy się odpowiednich i skutecznych środków w celu wyeliminowania wszelkich form okaleczania narządów płciowych (FGM) dziewcząt* i kobiet*, w szczególności uświadomionych lekarzy oraz poradni dla osób dotkniętych tym problemem! (art. 38)
- Wszystkie instytucje publiczne i organizacje pozarządowe pracujące z kobietami* i dziewczętami*, będącymi ofiarami przemocy na tle płciowym, muszą starannie dobierać i nadzorować pracowników, którzy wchodzi w skład ich zespołów, dając pierwszeństwo tym, którzy są bardziej świadomi tych kwestii. Zespoły te muszą przejść odpowiednie szkolenie w zakresie zapobiegania i wykrywania przemocy, równouprawnienia kobiet* i mężczyzn*, praw i potrzeb ofiar oraz zapobiegania wtórnej wiktyimizacji. (art. 5 i 15)

E. Konieczne jest, aby wszystkie kobiety* i dziewczęta* miały dostęp do odpowiednich środków.

Kobiety* i dziewczęta*, które w przeszłości uciekły i/lub migrowały, są narażone na wielokrotną dyskryminację, również w formie codziennego rasizmu i dyskryminacji heteroseksualnej. Szczególny nacisk należy położyć na dyskryminację w kontekście zezwolenia na pobyt.

- Wzywamy do wolnego od dyskryminacji wdrożenia konwencji stambulskiej – niezależnie od płci biologicznej lub społecznej, „rasy“, koloru skóry, języka, religii, poglądów politycznych lub innych, pochodzenia narodowego lub społecznego, przynależności do mniejszości narodowej, urodzenia, orientacji seksualnej, tożsamości płciowej, wieku, stanu zdrowia, niepełnosprawności, stanu cywilnego, statusu migranta lub uchodźcy lub innego statusu kobiet* i dziewcząt* dotkniętych przemocą. (Art. 4)
- Należy zagwarantować prawo pobytu kobietom* i dziewczętom* z przeszłością migracyjną (również z powodu ucieczki), niezależnie od stanu cywilnego, tak aby pobyt żadnej kobiety nie był nielegalny, a także żeby każda kobieta* oraz dziewczyna* miała dostęp do odpowiednich środków. (Art. 59)
- Żądamy, aby Państwa Strony podjęły wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia kobietom* i dziewczętom* dotkniętym okaleczaniem narządów płciowych, gwałtem, przymusowymi małżeństwami i innymi formami przemocy na tle płciowym, rzeczywistego prawa do azylu. (Art. 60)
- Konieczne są pilne działania w celu ochrony kobiet* i dziewcząt* przed przemocą położniczą. Istnieje pilna potrzeba uznania przemocy położniczej za przemoc na tle płciowym. Niepotrzebne zabiegi położnicze bez zgody muszą być zgłaszane do odpowiednich służb. (Art. 5)
- Żądamy natychmiastowego zaprzestania deportacji kobiet* i dziewcząt* do wszystkich stref objętych wojną i kryzysem, gdzie nie są przestrzegane ich prawa człowieka! (Art. 60)
- Domagamy się zakończenia dyskryminacyjnych, stanowiących nadużycie oraz nieludzkich i rasistowskich procedur testowych dla uchodźców LGBT*I*Q oraz lepszej jakości procedury azylowej! Żądamy natychmiastowego zaprzestania deportacji uchodźców LGBT*I*Q do wszystkich krajów, w których ich prawa nie są przestrzegane. (Art. 60)
- Żądamy stosowania środków przymusu przy usuwaniu sprawców z mieszkań, gdy tylko przestępstwo zostanie wykryte. Nie wolno

akceptować wtórnej wiktyimizacji kobiet* i dzieci, których to dotyczy, przede wszystkim w celu ochrony praw domniemanego przestępcy. (Art. 52)

- Wzywamy do zapewnienia wystarczającej liczby centrów pomocy dla ofiar przemocy seksualnej, w których mogłyby one otrzymać wsparcie i doradztwo w zakresie urazów, gdzie również zbierane by były dowody (ekspertyzy sądowe) i zeznania świadków oraz w których ofiary mogłyby przebywać przez kilka dni w celu powrotu do zdrowia. (Art. 25)
- Wzywamy do ustanowienia prawa zawierającego jasne kryteria dotyczące przestępstw na tle przemocy seksualnej. Obecność lub brak czynności konsensualnych należy rozpatrywać w kontekście towarzyszących okoliczności. Zgoda musi być udzielona dobrowolnie, z wolnej woli danej osoby. (Art. 36)

F. Konieczne jest podjęcie działań i dokonanie ich przeglądu w ramach współpracy

- Wzywamy do ratyfikacji konwencji stambulskiej

przez Unię Europejską. Powinna ona wymagać wdrożenia konwencji w państwach członkowskich i sankcjonować nieprzestrzeganie jej.

- Potrzebne są jednolite, wspólne wytyczne, które zobowiążą państwa UE do aktywnego zwalczania i zapobiegania kobietobójstwom.
- Wzywamy do długoterminowego finansowania i uwzględnienia interseksjonalnego podejścia przy czynności gromadzenia danych na poziomie europejskim. Należy wziąć pod uwagę działania rozpoczęte już przez European Observators on Femicide. Aby zapewnić kompleksową ochronę ofiar, konieczne jest podjęcie wzajemnie powiązanych działań politycznych, jak i współpracy między wszystkimi podmiotami, takimi jak agencje rządowe, krajowe, regionalne oraz lokalne parlamenty i władze, krajowe instytucje praw człowieka i organizacje społeczeństwa obywatelskiego. (Art. 7)
- Należy regularnie sprawdzać efekty podjętych przez UE działań.

Adres

DaMigra e. V.

Dachverband der Migrantinnenorganisationen

Am Sudhaus 2

12053 Berlin

damigra.de

Kontakt dla prasy

Mail: presse@damigra.de

Telefon: 030 255 685 12

